

HS/XI/A. Sc. Com/N/22

2022

NEPALI

(Modern Indian Language)

Full Marks :100

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

General Instructions:

- (i) Write all the answers in the Answer Script.
- (ii) Attempt Part-A Objective Questions serially.
- (iii) Attempt all parts of a question together at one place.

(PART : A-OBJECTIVE)

(Marks : 50)

SECTION-I

(Marks : 20)

1. तल दिइएका प्रश्नका बहुविकल्पी उत्तरमध्ये सही उत्तर छानेर लेख : 1 x 10 = 10

(क) वर्षाविचार कवितामा इन्द्रिनीहरूलाई केसँग तुलना गरिएको छ ?

- (i) कृष्ण
- (ii) राधिका

(iii) रत्नको हार

(iv) हिलो

(ख) सांग्रा घेरा पर पर हटुन्, ध्येय होस् दिव्य चालू ! — यस पङ्क्तिमा ध्येय शब्दको अर्थ के हो ?

(i) आकाश

(ii) साँघुरा

(iii) जहर

(iv) उद्देश्य

(ग) माधवप्रसाद घिमिरे रचित कविताको नाम के हो ?

(i) नवयुवक

(ii) शिलाङ्ग

(iii) विद्यार्थीसित

(iv) हामी बहादुर

(घ) नाच्ने, गाउने, बजाउने त मानव जातिको जन्मजात के हो ?

(i) संस्कार

(ii) स्वभाव

(iii) चलन

(iv) संस्कृति

(3)

(ड) हामी कसका झल्काले बाँचिरहेका छौं ?

- (i) वीरहरू
- (ii) विद्यार्थीहरू
- (iii) गुरुहरू
- (iv) मूर्खहरू

(च) यदि विद्यार्थीहरूले किताब हेरी नकल गर्न थाले भने के दिइन्छ ?

- (i) सम्मान दिइन्छ
- (ii) पुरस्कार दिइन्छ
- (iii) सजाय दिइन्छ
- (iv) रुपियाँ-पैसा दिइन्छ

(छ) गुमानेले गाउँमा आँठे लाग्दा कसको दोष देखायो ?

- (i) देउ-देउता
- (ii) धर्मानन्द
- (iii) धनजीते
- (iv) आफ्नी श्रीमती

(ज) राजन र जीवनलाई केको रसले केही त्राण दिन्छ ?

- (i) स्याउँ
- (ii) सुन्तला
- (iii) अङ्गूर
- (iv) उखु

(4)

(झ) मुख्यतः कथा कति किसिमका हुन्छन् ?

- (i) दुइ
- (ii) तीन
- (iii) चार
- (iv) पाँच

(ज) मधुकी आमाले के पढ्दै थिइन् ?

- (i) बङ्गला कथा
- (ii) बङ्गला नाटक
- (iii) बङ्गला पत्रिका
- (iv) बङ्गला उपन्यास

2. तलका कथन सत्य भए 'हो' र असत्य भए 'होइन' लेख:

1 x 5 = 5

(क) 'शिलाङ्ग' कवितामा खासी गिरिको सुन्दर वर्णन पाइन्छ।

(ख) जुगौँदेखिको संस्कार हामी च्याटै छाड्न सकछौं।

(ग) मादलबिना हाम्रा लोकगीत तथा नृत्यहरू फिका हुन्छन्।

(घ) धनजीते भोटे पसलका डीलमा बसेर घुम बुन्न लागेको थियो।

(ड) "पानी छैन। म पानीको खोजीमा जाँदैछु।" यो वाक्य राजनले भनेको हो।

(5)

3. कोष्ठभित्र दिइएका सही शब्द छानेर रिक्तो ठाउँ भर: $1 \times 5 = 5$
- (क) निभ्लान् तारा ग्रहहरु, त्यही _____ हुन्छ अन्त। (सृष्टि / दृष्टि)
- (ख) जातिको कल्याण राखेर तिमी _____ कहलाउँछौ। (भगवान / मानिस)
- (ग) स्वर्गको फलिङ्गो _____ चाहन्छु। (जोर्न / चोर्न)
- (घ) _____ गुमानेलाई लगेर कुलामा पछार्थो। (धनजीतेले / धर्मानन्दले)
- (ङ) उहिले हाम्रा पिता-पुर्खाले मान्छे मारी घाँटीमा _____ माला लाउँथे।
(फूलको / टाउकोको)

SECTION – II

(Marks : 30)

- 4 तलका कुनै पाँचवटा प्रश्नहरूका उत्तर पाँच / छ: वाक्यमा लेख : $3 \times 5 = 15$
- (क) गुमानेले कसरी धनजीतेलाई सहयोग गर्थो ?
- (ख) आमाले दिएको बिस्कुटको प्याकेट लिएर मधुले के गर्थो ?
- (ग) विद्यार्थीहरू ज्ञानी भएर कस्तो काम गर्नु पर्छ ?
- (घ) कविले किन नवयुवकलाई आलस्य फाल्नु भनेका छन् ?
- (ङ) लोकगीत र मादलको कस्तो सम्बन्ध छ ?
- (च) घाम ताप्दै गरेको बेलामा लेखकले कस्तो दृश्य देखे ?
- (छ) ताख्खे कस्तो व्यक्ति थियो ?

(6)

5. (क) व्यञ्जनवर्ण भनेको के हो ? ती के के हुन् ? 3
- (ख) वाच्य कति प्रकारका छन् ? कुनै एक वाच्यको परिभाषा लेख ? 3
- (ग) समास भनेको के हो ? द्वन्द्व समासको उदाहरणसहित परिभाषा लेख ? 3
- (घ) मात्रा भनेको के हो ? ती केके हुन् ? 3
- (ङ) तलका उखानको अर्थ लेख : 3
- (i) हुने बिरुवाको चिल्लो पात।
- (ii) भुक्ने कुरुरले टोकदैन।
- (iii) नाच जान्दैन आँगन टेढो।

(PART : B – DESCRIPTIVE)

(Marks : 50)

6. सप्रसँग व्याख्या गर: 6
- जन्मेर एक दिन मर्नुछ फेरि आउँदैन यो जीवन,
अज्ञानी जनको दुःखित घाउ मेटाउने ती नै हुन्,
छात्रको कर्म विश्वको धर्म म भन्छु यी नै हुन्,
ठूलूला जनका आदर गर्दै स्वर्गमा हिँड्ने हुन्।
- अथवा
- पढाइ बन्द गरेर त्यो रूनेलाई हेरिहें। त्यो झन् जोरसित रून थाल्यो, मसँग डराएर हो कि उसलाई हेरिदियो भनेर हो, कुन्नि ? केही क्षणपछि थाक्ला र रून छाडूला भनेर पर्खे, तर किन पो थाक्थ्यो रोझ्ने रह्यो।

(7)

7. 'हामी बहादुर' अथवा 'शिलाङ्ग' कविताको सारांश लेख । 7
8. 'आमा' कथामा लेखकलाई किन भत्केको घरमा बास बस्नु पर्यो ? अन्तमा लेखकले कसरी आफ्नो र साथीको प्राण जोगाउँछन् ? 7
- अथवा
- 'मेरो एउटा नागा हुकी' कथामा ताख्खे र मानक कुमारकोबीचमा कस्तो कुराकानी चल्यो ? ताख्खेको कसरी मृत्यु भयो ?
9. 'हाम्रो संस्कृति' निबन्धका माध्यमबाट लेखकले कसरी हाम्रो संस्कृतिको महत्त्वलाई बुझाएका छन् ? स्पष्ट पार । 7
- अथवा
- 'वीरहरू' निबन्धमा निबन्धकार लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका विचारहरूलाई स्पष्ट पार ।
10. तल दिइएको कुनै एउटा विषयमाथि निबन्ध लेखः 10
- (क) विज्ञानको प्रगति
- (ख) पानीको महत्त्व
- (ग) तिमीलाई मनपर्ने कुनै ठाउँ
- (घ) भ्रष्टाचार
11. कक्षा एघारमा भईरहेको नौलो अनुभवलाई मुख्य विषय बनाएर तिम्री दिदीलाई एउटा पत्र लेख । 5
12. यस अनुच्छेदको शीर्षक दिँदै सारांश लेख : 8
- समाचार नहुँदो हो त हामी विश्व र विश्वमा भईरहेका घटनाहरू जान्न पाउने थिएनौं ।
समाचारपत्रबाट हामी समाचार मात्र पढ्न पाउँदैनौं, राजनैतिक, सामाजिक, धार्मिक, साहित्यिक

(8)

एवं स्वास्थ्य, व्यापार, खेलकूद अनि आमोद-प्रमोद सम्बन्धी धेरै ज्ञान, सूचना र जानकारी पाउँछौं । व्यापारीहरूले समाचारपत्रमा विज्ञापन दिएर उनीहरूका मालतालको बिक्री बढूछ अनि सूचित सूचनाको जानकारी सबैले सजिलैसित पाउनसक्छन् । समाचारपत्रको माध्यमद्वारा नै सरकार र जनताकोबीचमा सम्बन्ध गाँसिन्छ । समाचारपत्रको सदुपयोग गरे लाभ हुन्छ, दुरुपयोग गरे हानि हुन्छ । धेरै समाचार पत्रले स्वार्थसिद्धि गर्नु नै आफ्नो कर्तव्य सम्झन्छन् । यसबाट समाजको ठूलो हानि हुन्छ ।

★ ★ ★